Zvonimir Čuljak
Sveučilište u Zagrebu - Hrvatski studiji, Odjel za filozofiju

Epistemički subjekt – tko može znati?

Suvremene epistemološke teorije unutar individualne epistemologije osciliraju između nekoliko polarno suprotstavljenih epistemoloških gledišta na objektnoj i metaepistemološkoj razini, u sljedećim parovima suprotnosti: *normativizam* vs. *naturalizam*, *internalizam* vs. *eksternalizam*, odnosno *evidencijalizam* vs. *reliabilizam*. Objašnjenje statusa i strukture znanja iz svake od tih perspektiva ujedno implicira status i moguće karakteristike *subjekta znanja* ili *opravdanog vjerovanja*. Iako su pozicije na lijevoj odnosno desnoj strani tipično međusobno sukladne, ove podjele nisu isključive, pa su moguće i aktualne različite hibridne kombinacije. U ovom izlaganju prikazuju se neke od različitih opcija koje implicitno ili eksplicitno zagovaraju istaknuti suvremeni autori – u rasponu od internalista i evidencijalista (npr. R. M. Chisholm, K. Lehrer, R. Fumerton, L. BonJour, E. Connee, R. Feldman) do naturalista i eksternalista (npr. W. V. O. Quine, D. M. Armstrong, F. Dretske, A. I. Goldman, E. Sosa, H. Kornblith).